

Oljesanden, indianerna och Sverige

Stora landområden förstörs i norra Kanada vid utvinning av olja ur oljesand. Sanden innehåller 90 procent sand och lera, 10 procent olja. Via pipeline exporteras oljan till USA. Hanteringen drabbar främst indianer. Och det finns en svensk koppling: pensionsfonden KPA har investerat i verksamheten.

Främst drabbas indianfolken *dene* och *cree* samt *metiser*, ett blandfolk. 14 maj i år uttalade sig George Poitras från Mikisew Cree First Nation i Alberta till Malin Olofsson på Dagens Eko/Sveriges Radio.

George Poitras berättade hur oljeutvinningen förgiftar de fåglar och fiskar som hans folk sedan äter. Misstankarna om att utsläppen leder till cancer undersöks just nu av forskare i Kanada.

När Kanada skrev avtal med de olika indianfolken i området 1899 var det ingen som anade vad som doldes under markytan. I avtalet står att så länge floden flyter har indianerna rätt att jaga, fiska, snara och samla i markerna, och om något ska göras

måste indianerna ge sitt samtycke. Det finns en enda väg upp till oljehuvudstaden Fort McMurray, och den byggdes inte förrän på 1970-talet. Indianerna här uppe har levt isolerat och i stort enligt sina traditioner. De flesta har få år i skolan.

”De här människorna förhandlar nu med amerikanska och kanadensiska oljebolag”, säger Phillip Coutu, psykolog som arbetar på ett reservat i området.

Oljan kan utvinnas ur sanden i dagbrott, men kan också – till mycket högre miljökostnader – pumpas upp från lägre skikt. Över enorma områden breder dagbrotten ut sig och bildar månlandskap. I stora avfallsdammar finns höga halter cyanid och arsenik.

KPA Pension har hand om pensionen för cirka en miljon anställda i kommunsektorn i Sverige och förvaltar runt 75 miljarder kronor. Sex av KPA:s portföljbolag är enligt Svenska Dagbladet engagerade i oljesandsutvinningen. Dessa sex bolag beräknas ensamma stå för utsläpp som motsvarar två tredjedelar av hela Sveriges totala utsläpp: motsvarande 41 miljoner ton växthusgaser, enligt Dagens Ekos uppgifter.

Henrik Persson

Från KPA:s hemsida:

”KPA Pension är det ledande pensionsbolaget i kommunsektorn. Vi har idag hand om pensionen för cirka en miljon anställda i kommunsektorn. Vi har en lång erfarenhet för att se till att pensionskapitalet på drygt 75 miljarder kronor förvaltas på bästa möjliga sätt. Och allt kapital förvaltas enligt våra etiska placeringskriterier.

Ett aktivt samhällsansvar

KPA Pensions etiska profil är en hörnsten i verksamheten. Det innebär att vi inte enbart utgår från ett företagsekonomiskt perspektiv, utan att vi även tar ett helhetsansvar för våra placeringar.”

Oljesand

Ett flertal länder i världen har stora fyndigheter av oljesand. De ojämförligt största fyndigheterna finns i Kanada och Venezuela. De har en tämligen outnyttjad oljereserv motsvarande dubbelt så mycket som världens kvarvarande totala oljereserver från råolja. Man räknar med att enbart Athabasca Oil Sands i Alberta, Kanada, innehåller närmare 1 700 000 000 000 fat olja. (Rött på kartan är provinsen Alberta.)

Källa: Wikipedia